

# Лексикография

- ▶ Лексикография (греч. *lexikos* – сөзге қатысты және *grapho* – жазу) – сөздік құрастырудың теориясымен тәжірибесі
- ▶ Лексикографияның негізгі мақсаты – тілдің жүйесінде сөздерді қарастыруынын әр түрлі аспектілерін бейнелейтін, лексиканы сөздікпен сипаттайтын тәсілдерді және ғылыми принциптерді әзірлеу
- ▶ Лексикография (от греч. *lexikos* – относящийся к слову и *grapho* – пишу) – это теория и практика составления словарей.
- ▶ Основная задача лексикографии – научная разработка принципов и приемов словарного описания лексики, а также составление самих словарей, отражающих различные аспекты рассмотрения слов в системе языка

# Техникалық лексикография / Техническая лексикография.

- ▶ Арнайы сөздіктер - Олардың ішінде арнайы терминология (термин) және білім мен ғылымның жеке номенклатуралары анықталып түсініктеме беріледі
- ▶ кітаптарда
- ▶ журналдарда
- ▶ министрстволардың қызмет құжаттарында
- ▶ ЖОО, ҒЗИ
- ▶ Фабрика және заводтардың, комбинаттардың, ауылшаруашылық біріктестіктерде

# Техникалық лексикография / Техническая лексикография.

- ▶ Специальные словари - в них толкуются и определяются специальная терминология (термин) и номенклатура отдельных наук и отраслей знания, представленная
- ▶ в книгах,
- ▶ журналах,
- ▶ деловых документах министерств,
- ▶ ведомств, вузов, НИИ
- ▶ производственной документации заводов, фабрик, комбинатов, сельхоз-объединений и так далее.

# Сөздіктер түрлері / Типы словарей Сөздік мақаланын құрылымы / Структура словарной статьи

1. Сөздіктер, тікелей адамға арналған (біртiлдi және аудармалы, терминологиялық сөздіктер, жиі кездесетін терминдердің сөздігі, рубрикаторлар, классификаторлар)



# Сөздіктер түрлері / Типы словарей Сөздік мақаланың құрылымы / Структура словарной статьи

1. Словари, адресованные прямо человеку  
(одноязычные и переводные, терминологические  
словари, частотные словари терминов,  
рубрикаторы, классификаторы)

# Сөздіктер түрлері / Типы словарей

## 2. ЭЕМ бағытталған сөздіктер

(автоматтандырылған құжаттау АІЖ мен автоматтандырылған фактографиялық АІЖ арналған Ақпараттық іздеу тезаурусы, АБЖ арналған сөздіктер (машиналық сөздіктің түрлері (негізі, сөзтіркестер, аффикстер), мәтінді автоматты түрде талдайтын жүйелерде қолданылады)

## Сөздіктер түрлері / Типы словарей

2. Словари, ориентированные непосредственно на ЭВМ (Информационно-поисковый тезаурус для автоматизированного документального ИПС, и автоматизированного фактографического ИПС, словари для АСУ (разные типы собственно машинных словарей (основ, оборотов, аффиксов), применяемых в различных системах автоматической переработки текста)

# Сөздіктер түрлері / Типы словарей

3. Түсініктеме және Түсініктеме-аударма терминологиялық сөздіктер

4. Энциклопедиялық сөздіктер

ТС қолданысына байланысты:

- біртiлдi және аудармалы (екi, үш тiлдi т,б)
- Салалық (бiр пәннәi терминологиялық сөздiгi, ғылымның, техника саласының)
- салааралық (қиылысқан ғылымның терминдары)



# Сөздіктер түрлері / Типы словарей

3. Толковые и толково-переводные терминологические словари

4. Энциклопедические словари

В зависимости от назначения ТС делятся на: -  
одноязычные и переводные (двух-, трехязычные и т. д.)

- на отраслевые (терминология какой-либо одной конкретной дисциплины, науки, отрасли техники)
- межотраслевые (терминология ряда смежных наук)

# Сөздік мақаланың құрылымы / Структура словарной статьи

Структура словарной статьи в ТС , если по идеографическому принципу, на логико-понятийной основе, то заголовком словарной статьи является код и определение понятия, выраженное в вербальном или формальном виде : 383. Cold — N. coldness, etc. adj.: frigidity, inclemency, fresco. winter; depth of winter, hard winter; Siberia, Nova Zembla; wind-chill factor.

# Ғылыми-техникалық мәтіндердің грамматикалық ерекшеліктері / Грамматические особенности научно-технических текстов.

- ▶ Терминдер санын көп қолдану
- ▶ Жалпығылыми (техникалық) және жалпы қолданыстағы сөздер
- ▶ Использование большого количества терминов.
- ▶ Общенаучные (общетехнические) и общеупотребительные слова.